

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND**

DOM
2016-10-20
Meddelad i Härnösand

Mål nr
3061-16 E

SÖKANDE

Laborint International Services AB, 559066-2416
Stenhuggaregatan 14
412 59 Göteborg

MOTPART

AB Härnösands kommunfastigheter, 556437-7272

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2016-10-26	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 115534

Postadress
Box 314
871 27 Härnösand

Besöksadress
Backgränd 9

Telefon
0611-46 06 00
E-post: forvaltningsratteniharnosand@dom.se
www.forvaltningsratteniharnosand.domstol.se

Telefax
0611-51 18 20

Expeditionstid
måndag-fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

AB Härnösands kommunfastigheter (kommunfastigheter) genomför upphandling av nybyggnad av två gruppboenden på fastigheterna Stenhammar 1:72 och 1:16 (projektnr 160064). Upphandlingen genomförs med förenklat förfarande och med utvärderingsgrunden lägsta pris. Under anbudstiden kom fem anbud in. Av utvärderingsprotokollet framgår att anbudet från Laborint International Services KB (Laborint) förkastades då det inte uppfyllde ställda ska-krav. Tilldelningsbeslut fattades den 12 september 2016.

YRKANDEN M.M.

Laborint begär överprövning av upphandlingen och yrkar att kommunfastigheters beslut att förkasta deras anbud ska hävas. Laborint anger i huvudsak följande till stöd för sin talan. Deras anbud har förkastats med motiveringen att underlag om kvalitets- och miljöledningssystem inte redovisats. De menar att de har redovisat desamma i sitt anbud då deras underentreprenör, som även är deras partner i detta anbud, har kvalitets- och miljöledningssystem som följer ISO 14001 och 9001.

Kommunfastigheter bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. I de administrativa föreskrifterna, som utgör en del av förfrågningsunderlaget, föreskrivs i punkten AFB.31 att samtliga anbud ska innehålla samtliga handlingar och uppgifter som begärs i anbudsföreläggandet. Det anges också att anbud som saknar efterfrågade uppgifter och handlingar kan komma att förkastas i sin helhet.

Enligt punkt 5 i anbudsföreläggandet ska anbudsgivaren uppge kvalitetsledningssystem. Om anbudsgivaren inte har en certifiering ska det till anbudet bifogas en redovisning över företagets kvalitetspolicy och kvalitetssystem samt ett förslag till övergripande kvalitetsplan för entreprenaden. Laborint har till styrkande av aktuellt krav endast uppgett att dokumentation och uppföljning av kvalitet följer ISO 9001. Det kortfattade påståendet uppfyller

inte kravet i punkt 5, att anbudsgivare som inte är certifierade, till anbudet ska bifoga en redovisning över företagets kvalitetspolicy och kvalitetssystem samt ett förslag till övergripande kvalitetsplan för entreprenaden. Det kan för övrigt noteras att Laborint i sin ansökan framför att en underentreprenör till Laborint, vilken anges dock inte, skulle leva upp till kravet. Denna nya uppgift bekräftar att Laborint, i egenskap av anbudsgivare, inte uppfyller kravet på kvalitetsledningssystem.

Vidare framgår i punkt 6 i anbuudsformuläret att anbudsgivaren till anbudet ska bifoga en redovisning över företagets miljöledningssystem om inte certifiering finns. Laborint har i sitt anbud angett att miljösystem gällande hållbara materialval ur miljösynpunkt följer ISO 14001. Som svaret är formulerat får det förstås som att Laborints miljöledningssystem inte är certifierat. Att i sådant fall endast uppge att miljösystem gällande hållbara materialval ur miljösynpunkt följer ISO 14001 är inte tillräckligt för att uppfylla kravet på redovisning i punkten 6. Det förhållandet att ett företag påstår att det innehar ett miljösystem gällande hållbara materialval ur miljösynpunkt, är inte samma sak som att det innehar ett miljöledningssystem. Ett krav på miljöledningssystem omfattar inte endast krav på hållbara materialval utan även att leverantören arbetar för att kontinuerligt minska verksamhetens totala miljöbelastning. Att Laborint inte innehar något miljöledningssystem har bekräftats av Laborint själv i deras ansökan om överprövning där de uppger att det är en underentreprenör till Laborint, återigen inte specificerat vilken, som har ett sådant miljösystem gällande hållbara materialval.

Laborint har getts tillfälle att yttra sig över det Kommunfastigheter anfört.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser

Upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt och genomföra upphandlingar på ett öppet sätt.

Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kommer att lida skada, ska rätten efter ansökan av en leverantör besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 4 och 6 §§ LOU).

Utredningen i målet

Förvaltningsrätten konstaterar att det i förfrågningsunderlaget **AFB.31 Anbuds form och innehåll** anges att anbud ska lämnas enligt bifogat anbudsformulär och innehålla samtliga däri begärda handlingar och uppgifter. I anbudsformuläret punkt **5 Kvalitetsledningssystem** anges att anbudsgivaren, om certifiering ej finns, till anbudet ska bifoga en redovisning över företagets kvalitetspolicy och kvalitetssystem samt ett förslag till övergripande kvalitetsplan för entreprenaden. Vidare anges i punkt **6 Miljöledningssystem** att anbudsgivaren, om certifiering ej finns, till anbudet ska bifoga en redovisning över företagets miljösystem.

Förvaltningsrättens bedömning

En förutsättning för att förvaltningsrätten ska besluta om åtgärder enligt LOU är att den upphandlande myndigheten har brutit mot någon bestämmelse i lagstiftningen eller någon av de gemenskapsrättsliga bestämmelserna som bär upp denna lagstiftning samt att den som begär överprövning lidit eller i vart fall riskerat att lida skada av den upphandlande myndighetens brott mot LOU. Förvaltningsrättens prövning är begränsad till vad Laborint som sökande har anfört till stöd för sin talan (jfr RÅ 2009 ref. 69).

När en upphandlande myndighet har kommit fram till att en viss uppgift eller ett visst bevis måste finnas i anbudet och därför ställt ett obligatoriskt

krav ska potentiella leverantörer kunna utgå ifrån att kravet är så viktigt att den som anser sig inte kunna, eller inte vilja, uppfylla kravet avstår från att lämna ett anbud (HFD 2016 ref. 37).

I målet är ostridigt att punkterna 5 och 6 i anbudsformuläret har utformats som obligatoriska krav. Enligt kommunfastigheter har Laborint i sitt anbud uppgett att de har kvalitets- och miljöledningssystem som följer ISO 14001 och 9001, men ingen redovisning av dessa system har bifogats anbudet. Då Laborint inte angett att de är certifierade och inte bifogat efterfrågad redovisning har de inte uppfyllt samtliga skakrav. De har inte heller visat eller ens angett vilken eventuell underentreprenör som skulle uppfylla kraven. Således har de inte lidit eller riskerat att lida skada. Det har inte framkommit något som visar att bristerna i Laborints anbud var sådana att Kommunfastigheter hade kunnat godta anbudet utan att handla i strid med likabehandlingsprincipen. Därmed saknas skäl för förvaltningsrätten att ingripa med anledning av ansökan om överprövning och ansökan ska därför avslås.

Förvaltningsrätten erinrar om innehållet i 16 kap. 10 § LOU, enligt vilken den upphandlande myndigheten när en förlängd avtalsspärr råder inte får ingå avtal förrän tio dagar har gått från det att förvaltningsrätten har avgjort målet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Kerstin Widmark

rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Kristin Norling.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.